

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2021/1781,**7. oktoober 2021,****millega peatatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 810/2009 teatavate sätete kohaldamine Gambia suhtes**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 25a lõike 5 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 2019. aasta veebruari lõpus otsustasid Gambia ametivõimud ühepoolselt kehtestada kõigile sunniviisilise tagasisaatmise operatsioonidele moratooriumi, mis takistas tulemuslikku tagasisaatmist suuremal osal 2019. aastast. Pärast moratooriumi tühistamist 2020. aasta jaanuaris on liikmesriigid seisnud silmitsi korduvate takistustega, mida Gambia on seadnud tagasisaatmisoperatsioonide korraldamisele ja rakendamisele. Gambia ebahütlane koostöö on kahjustanud ka tagasisaatmisprotsessi kõiki etappe, sealhulgas kehtiva hea tava ning liidu ja Gambia vahel kokku lepitud edasise töökorra kohaldamist. 6. aprillil 2021. aastal andsid Gambia ametivõimud teada, et riik ei võta tagasipöördujaid vastu kuni edasise teateni ning 2021. aasta juunis nad kinnitasid, et sunniviisilisele tagasisaatmisele või repatrieerimisele on kuni detsembris toimuvate valimiseni kehtestatud moratoorium.
- (2) Alates 2019. aastast on komisjon astunud samme, et parandada Gambia koostööd ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasivõtmisel. Korraldatud on mitu kohtumist, et leida Gambia ametivõimudega vastastikku rahuldavad lahendused nii tehnilisel kui ka poliitilisel tasandil ning leppida kokku uutes, Gambiale kasulikes toetusprojektides. Samal ajal on toimunud kõrgetasemelised kohtumised komisjoni ja Gambia vahel. Tagasivõtmise küsimused tõstatati ka Euroopa välisteenistuse korraldatud kohtumisel Gambia.
- (3) Võttes arvesse komisjoni seni astunud samme, et parandada koostööd ja liidu üldisi suhteid Gambia, peetakse Gambia koostööd liiduga tagasivõtmise küsimustes ebapiisavaks, mistõttu on vaja võtta meetmeid.
- (4) Seetõttu tuleks ajutiselt peatada määruse (EÜ) nr 810/2009 teatavate sätete kohaldamine Gambia kodanike suhtes, kelle suhtes kehtib viisanõue vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1806 ⁽²⁾. See peaks soodustama Gambia ametivõime võtma vajalikke meetmeid, et parandada koostööd tagasivõtmise küsimustes.
- (5) Ajutiselt peatatakse need meetmed, mis on sätestatud viisaeeskirja artikli 25a lõike 5 punktis a: peatatakse tõendavate dokumentide esitamise nõuetest loobumise võimalus artikli 14 lõikes 6 osutatud viisataotlejate puhul, peatatakse artikli 23 lõikes 1 osutatud üldine 15-kalendripäevane ajavahemik taotluse läbivaatamiseks (mis seetõttu välistab ka selle ajavahemiku pikendamise kuni 45 päevani üksikjuhtudel), peatatakse artikli 24 lõigete 2 ja 2c kohaste mitmekordsete viisade väljaandmine ning diplomaatilise passi või teenistuspassi kasutajate puhul peatatakse artikli 16 lõike 5 punkti b kohane viisatasust loobumise võimalus.

⁽¹⁾ ELT L 243, 15.9.2009, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

- (6) Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artikli 21 lõikes 1 on sätestatud, et igal liidu kodanikul on õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, kui aluslepingutega ja nende rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutest ja tingimustest ei tulene teisiti. Need piirangud ja tingimused on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/38/EÜ⁽³⁾. Käesolev otsus ei mõjuta kõnealuse direktiivi kohaldamist, millega laiendatakse vaba liikumise õigust pereliikmetele nende kodakondsusest olenemata, kui nad on liidu kodanikuga kaasas või ühinevad temaga. Käesolevat otsust ei kohaldata seega direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate liidu kodanike või selliste kolmandate riikide kodanike pereliikmete suhtes, kellel on ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt kolmanda riigi vahelise lepingu alusel vaba liikumise õigus, mis on samaväärne liidu kodanike vastava õigusega.
- (7) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed ei tohiks piirata kohustusi, mis liikmesriikidel on rahvusvahelise õiguse kohaselt rahvusvaheliste valitsustevaheliste organisatsioonide asukohariigina või liikmesriikides asuvate rahvusvaheliste valitsustevaheliste organisatsioonide poolt kokku kutsutud rahvusvaheliste konverentside võõrustajariigina. Seega ei tohiks ajutist peatamist kohaldada viisat taotlevate Gambia kodanike suhtes, kui see on vajalik selleks, et liikmesriigid saaksid täita oma kohustusi selliste organisatsioonide asukohariigina või selliste konverentside võõrustajariigina.
- (8) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata. Arvestades, et käesolev otsus põhineb Schengeni *acquis*’l, otsustab Taani kõnealuse protokoll artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu otsuse tegemist käesoleva otsuse üle, kas ta rakendab seda oma õiguses.
- (9) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ; ⁽⁴⁾ seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (10) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*’ ⁽⁵⁾) sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ ⁽⁶⁾ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.
- (11) Šveitsi puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ ⁽⁷⁾ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostöös nõukogu otsuse 2008/146/EÜ ⁽⁸⁾ artikliga 3.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

⁽⁴⁾ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

⁽⁵⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽⁶⁾ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

⁽⁷⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁽⁸⁾ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

- (12) Liechtensteini puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*'⁽⁹⁾ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL⁽¹⁰⁾ artikliga 3.
- (13) Käesolev otsus on õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud vastavalt 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2, 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 ja 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 tähenduses,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat otsust kohaldatakse Gambia kodanike suhtes, kelle suhtes kehtib viisanõue vastavalt määrusele (EL) 2018/1806.
2. Seda ei kohaldata Gambia kodanike suhtes, kes on viisanõudest vabastatud määruse (EL) 2018/1806 artikli 4 või 6 alusel.
3. Käesolevat otsust ei kohaldata Gambia kodanike suhtes, kes taotlevad viisat ja kes on direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate liidu kodanike või selliste kolmandate riikide kodanike pereliikmed, kellel on ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt kolmanda riigi vahelise lepingu alusel vaba liikumise õigus, mis on samaväärne liidu kodanike vastava õigusega.
4. Otsust kohaldatakse, ilma et see piiraks neid juhtumeid, kui liikmesriiki seob rahvusvahelisest õigusest tulenev kohustus, eelkõige:
  - a) rahvusvahelise valitsustevahelise organisatsiooni asukohariigina;
  - b) ÜRO või mõne liikmesriigi võrustatavate muude rahvusvaheliste valitsustevaheliste organisatsioonide poolt kokku kutsutud või nende egiidi all toimuva rahvusvahelise konverentsi võrustajariigina;
  - c) privileege ja immunitete kehtestava mitmepoolse lepingu alusel või
  - d) tulenevalt Püha Tooli (Vatikan) ja Itaalia vahel 1929. aastal sõlmitud lepingust (Lateraani pakt), mida on viimati muudetud.

Artikkel 2

Määruse (EÜ) nr 810/2009 teatavate sätete kohaldamise ajutine peatamine

Määruse (EÜ) nr 810/2009 järgmiste sätete kohaldamine peatatakse ajutiselt:

- a) artikli 14 lõige 6;
- b) artikli 16 lõike 5 punkt b;

⁽⁹⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

- c) artikli 23 lõige 1;
- d) artikli 24 lõiked 2 ja 2c.

Artikkel 3

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile, Bulgaaria Vabariigile, Tšehhi Vabariigile, Saksamaa Liitvabariigile, Eesti Vabariigile, Kreeka Vabariigile, Hispaania Kuningriigile, Prantsuse Vabariigile, Horvaatia Vabariigile, Itaalia Vabariigile, Küprose Vabariigile, Läti Vabariigile, Leedu Vabariigile, Luksemburgi Suurhertsogiriigile, Ungarile, Malta Vabariigile, Madalmaade Kuningriigile, Austria Vabariigile, Poola Vabariigile, Portugali Vabariigile, Rumeeniale, Sloveenia Vabariigile, Slovaki Vabariigile, Soome Vabariigile ja Rootsi Kuningriigile.

Luxembourg, 7. oktoober 2021

Nõukogu nimel

eesistuja

M. DIKAUČIČ
